

Trwające obecnie kryzysy klimatyczny i bioróżnorodności wskazują, że sama ochrona gatunków czy ekosystemów są niewystarczające — konieczne jest szeroko zakrojone odtworzenie ekosystemów. Zakładamy, że depopulacja, która przekształca systemy społeczno-ekologiczne na obszarach wiejskich Europy i powoduje fundamentalne zmiany w ekosystemach, może stanowić kluczowy element transformacyjnej zmiany niezbędnej do ochrony bioróżnorodności i wsparcia działań na rzecz łagodzenia zmian klimatu. Jednocześnie zmniejsza ona zapotrzebowanie na usługi ekosystemowe, otwierając nowe możliwości dla odtwarzania zasobów przyrody.

Niniejszy projekt ma na celu dostarczenie interdyscyplinarnych analiz dotyczących wpływu procesów depopulacyjnych—zarówno historycznych, jak i współczesnych oraz przyszłych—na bioróżnorodność w Europie. Pomimo strategii ukierunkowanych na przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i utracie bioróżnorodności, wymiar demograficzny, a zwłaszcza depopulacja, pozostaje niedostatecznie zbadany. Naszym celem jest zrozumienie, w jaki sposób depopulacja i dynamika użytkowania ziemi wpływają na unijne cele ochrony przyrody oraz jak te procesy mogą wspierać odbudowę bioróżnorodności.

Badania w ramach projektu pozwolą określić współczesne trendy depopulacyjne w odniesieniu do zmian użytkowania ziemi, dostarczając zróżnicowanych przestrzennie wskazówek dla przyszłych strategii odtwarzania ekosystemów. Przeanalizujemy, jak historyczna depopulacja kształtowała bioróżnorodność w Europie, zbadamy związek między obecnymi procesami depopulacyjnymi a użytkowaniem ziemi oraz zidentyfikujemy skuteczne podejścia do odtwarzania ekosystemów. Przyszłe scenariusze pozwolą ocenić potencjalne zmiany demograficzne i ekosystemowe w celu ukierunkowania działań na rzecz odtwarzania bioróżnorodności.

Kluczowe pytania badawcze obejmują:

- (1) W jaki sposób depopulacja może wspierać realizację unijnej Strategii na rzecz Bioróżnorodności 2030?
- (2) Które obszary mogą skorzystać na tych trendach demograficznych?
- (3) Jakie wnioski z historycznych procesów depopulacyjnych mogą przyczynić się do odtwarzania bioróżnorodności?
- (4) Jakie wyzwania społeczne wiążą się z odtwarzaniem ekosystemów na obszarach wyludniających się?
- (5) W jaki sposób przyszła depopulacja ukształtuje działania na rzecz odtwarzania ekosystemów w kontekście zmieniającego się klimatu i krajobrazu?

Wydaje nam się, że regionalne, archetypiczne podejście do odtwarzania ekosystemów, uwzględniające unikalne cechy demograficzne i sposoby użytkowania ziemi, może zwiększyć skuteczność działań na rzecz bioróżnorodności, jednocześnie minimalizując ryzyko związane ze zmianami klimatu, takie jak niedobory wody i pożary lasów.